

CO2 prestatieladder niveau 5

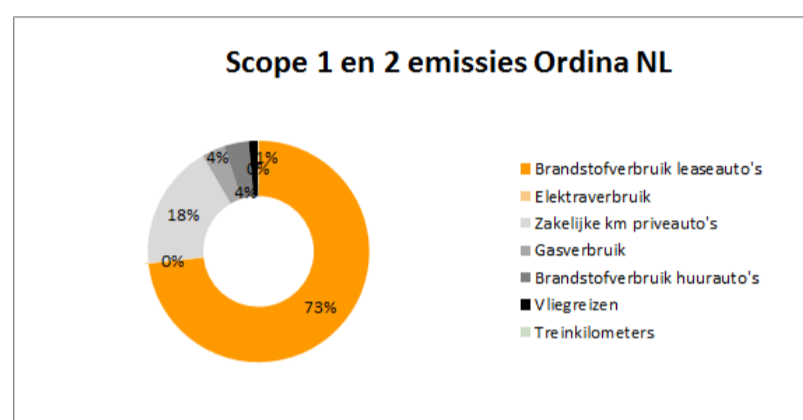
Ordina vindt duurzaam ondernemen belangrijk. Dit betekent dat Ordina in de eigen bedrijfsvoering streeft naar een goed evenwicht tussen economische, ecologische en sociale belangen. Ordina ambieert in de eigen bedrijfsvoering voortdurende verbetering van de 'milieuprestaties' en spant zich in om de eigen CO2 uitstoot zo laag mogelijk te houden. Met de doelstelling om in 2020 20% minder CO2 uit te stoten ten opzichte van 2010, maakt Ordina dit concreet.

Ordina stoot in 2020 ten opzichte van 2010 20% minder CO2 uit.

Ordina Nederland berekent halfjaarlijks haar CO2 footprint conform internationale richtlijnen (ISO14064-1). Hieronder wordt de CO2 footprint berekening gepresenteerd voor scope 1 & 2 & 3 (directe & indirecte emissies) over het volledige jaar van **2018**, conform de indeling handboek 3.0 van de CO2 prestatieladder.

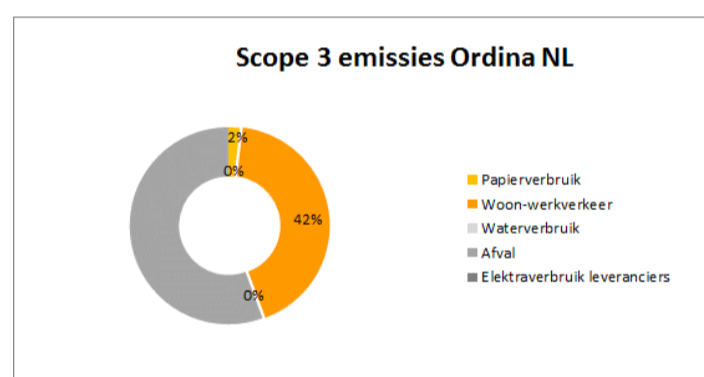
Om de vergelijking halfjaarlijks en volledig jaar vergelijkbaar te houden worden de halfjaarcijfers omgezet naar het hele jaar. Om de vergelijking eenduidig te houden is onderscheid in de overzichten in scope 1, 2 en 3 behouden. De basis voor de omrekeningen naar CO2 zijn gebaseerd op de conversiefactoren op <https://co2emissiefactoren.nl>. Per 1-1-2018 zijn er een aantal emissiefactoren gewijzigd, dit is m.t.k. doorgevoerd om de cijfers vergelijkbaar te houden.

1

De totale CO2 uitstoot voor scope 1 & 2 over 2018 bedraagt 8.260 ton CO2. Deze uitstoot ligt 827 ton (-9%) onder de uitstoot van 2017¹. Mobiliteit is voor ons de belangrijkste sleutel tot beperking van onze CO2 uitstoot. De daling wordt voornamelijk veroorzaakt door lager brandstofverbruik leaseauto's a.g.v. daling aantal FTE's. Maar ook zien we een vermindert gas- en elektraverbruik. Ten opzichte basis jaar 2010 is de totale CO2 uitstoot met 55% gedaald (8.260 ton versus 18.220 ton).

Voor scope 3 geldt een CO2 uitstoot van 389 ton CO2, een afname van -14% t.o.v. 2017 (453 ton CO2), verdeeld over de volgende categorieën. Deze daling is met name gedreven vanuit minder woon werk verkeer.

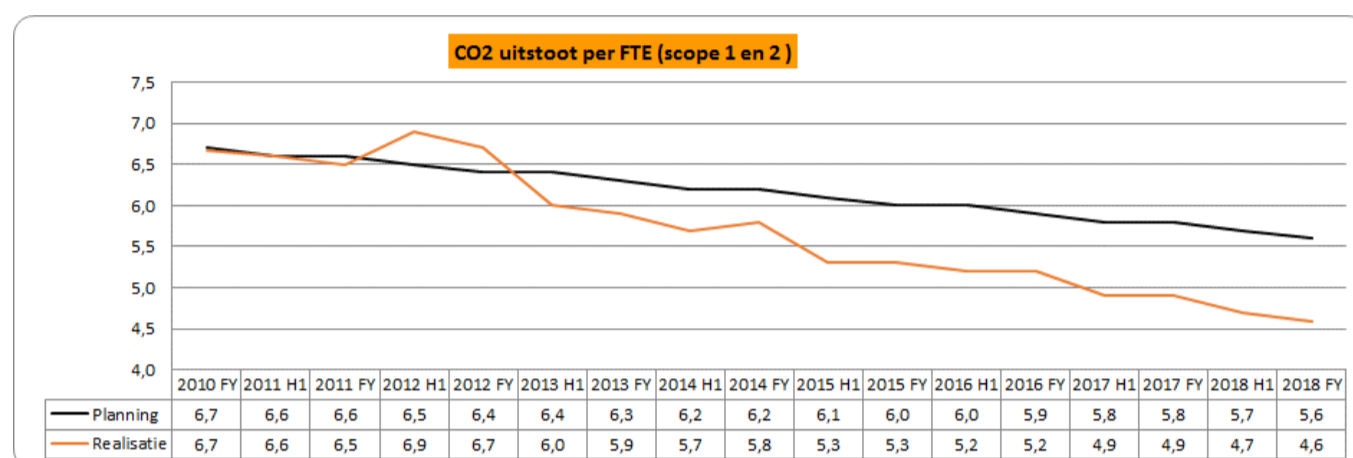
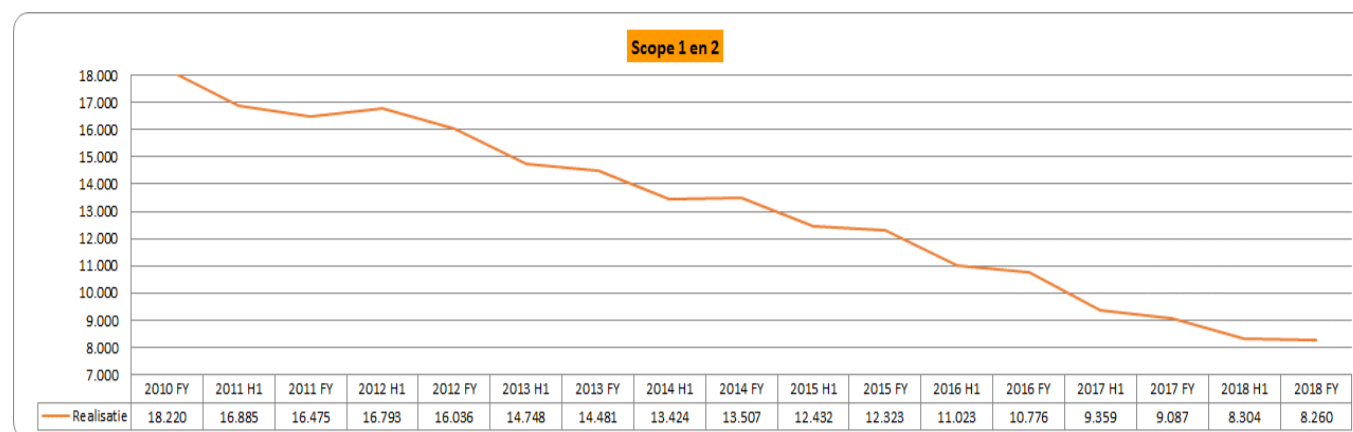
Om de reductie in kaart te kunnen brengen geldt het jaar 2010 als basisjaar voor het behalen van de CO2 reductiedoelstelling. De doelstelling is gerelateerd aan het gemiddeld aantal FTE werkzaam bij Ordina. De in 2018 gerealiseerde CO2 per FTE komt uit op 4,6. Hiermee lopen we 18% voor op de geplande doelstelling van 5,6 CO2 per FTE in 2018.

Maatregelen die worden genomen hebben betrekking op zowel scope 1&2, intern Ordina, als op scope 3 op basis van de ketenanalyse. In 2018 zijn de volgende maatregelen in gang gezet, gecontinueerd en (deels) gerealiseerd:

- Het aandeel leaseauto's binnen het eind 2016 ingevoerde Dynamisch Lease Model, waarbinnen een maximale uitstoot per leasecategorie en brandstofsoort is gesteld, is toegenomen;
- Sinds begin 2017 is volledig elektrisch vervoer toegestaan; op 31 december 2018 zijn er 27 volledig elektrische auto's in gebruik. Deze groei is ook in 2019 te verwachten. Helaas kennen dit soort auto's steeds langere levertijd, dit zal in de toekomst een belemmering gaan vormen.
- De voorbereidingen voor een laadplein bij het hoofdkantoor in Nieuwegein met 20 laadplekken zijn uitgevoerd en het aantal bestaande laadpalen voor (semi-) elektrische auto's is uitgebreid;
- Het stimuleren van leveranciers om facturen digitaal aan te leveren; algemene voorwaarden zijn hierop ook aangepast; inmiddels wordt vrijwel alles digitaal aangeleverd;
- Duurzaamheidscriteria toepassen bij elke leveranciersselectie; dit betreft een continue proces;
- Eind 2016 is een nieuwe koelinstallatie geïnstalleerd met zuiniger label en trapsgewijze aansturing per toren. In 2017 is deze verder ingeregeld en in gebruik genomen;
- Toepassing van het Nieuwe werken verder doorgezet; toepassing van Skype verder geïntegreerd;
- Optimaliseren van bezetting kantoren. Het aantal m2 binnen kantoor Nieuwegein is door het sluiten van een nieuw huurcontract in 2017 verminderd. Kantoor Apeldoorn is sinds januari 2017 gesloten;
- Sluiting van de kantoren op de vrijdag na hemelvaart, waarbij medewerkers op die dag thuis of bij de klant werken (of vrij zijn). Daarnaast is het pand gesloten geweest op maandag 24 december en maandag 31 december. Ook heeft Ordina in 2018 meegedaan aan de warme truien dag (2 februari 2018). Op deze dag was de verwarming in ons kantoor in Nieuwegein 3 graden lager ingesteld.
- Ons datacentra in Hengelo heeft per 1-1-2018 Groene Stroom Hollandse Wind (ipv Biomassa)

¹ Uitstoot 2017 en eerder is voor de vergelijking aangepast aan de in 2018 bijgestelde emissie factoren

Om het effect van genomen maatregelen kwantitatief te maken presenteren onderstaande tabel en grafiek de trend van de CO2 uitstoot. Deze tabel heeft uitsluitend betrekking op scope 1 & 2².

In absolute zin is de CO2 uitstoot voor 2018 ten opzichte van 2010 met -55% (8.260 vs 18.220) gedaald. De CO2 per FTE is in 2018 t.o.v. 2017 gedaald met -6%. Cumulatief lopen we 18% voor op de geplande doelstelling van 5,6 CO2 per FTE. De daling in 2018 wordt grotendeels veroorzaakt door lager brandstofverbruik leaseauto's en verminderd gas- en elektraverbruik.

Uit de vergelijking 2018 ten opzichte van 2017 komen de volgende opvallende veranderingen naar voren:

- De grootste component voor CO2 uitstoot, brandstofverbruik leaseauto's is gedaald met 6% per FTE. Deze daling wordt vooral veroorzaakt door daling van het aantal kilometers per leaseauto.
- We zien in Nieuwegein het gehele jaar al een lager elektraverbruik tov 2017. Een van de belangrijkste oorzaken daarvoor is de lagere gemiddelde aanwezigheid in het pand. Daarnaast is elektraverbruik in ons datacenter in Hengelo per 1-1-2018 op basis van Groene Stroom Hollandse Wind (ipv Biomassa)
- Het gasverbruik is gedaald mede door warme truiendag en 3 werkdagen sluiting van de panden.

Met nagenoeg volledig vergroenen van de energie is voor Ordina de volgende stap om vol in te zetten op totale Mobiliteit. De beperking van de fiscale voordelen op zuinige auto's hebben een negatief effect op de zuinigheid van ons wagenpark. Er blijft continu aandacht op gas- en elektriciteitsverbruik.

Projecten

Van de totale CO2 uitstoot van Ordina is 142,7 ton in 2018 uitgestoten in het kader van projecten waarop fictief CO2 gunningvoordeel verkregen is. De CO2 uitstoot per factuurabel uur gerealiseerd is in 2018 tov 2017 gedaald met 5% (3,77 vs 3,97).

Alle doelstellingen en maatregelen die zijn opgesteld om de CO2 uitstoot van Ordina te verlagen, gelden ook voor deze projecten.

Meerjarenbeleidsplan Duurzaamheid & MJA

Ordina neemt actief deel aan de MeerJarenAfspraak energie-efficiëntie (MJA). Dit heeft als doel om 30% energie-efficiëntie te realiseren over een periode van vijftien jaar. Uit cijfers van Nederland ICT blijkt de ICT sector voorop te lopen in het realiseren van haar doelstellingen. Dit is in lijn met de resultaten van geheel Ordina.

Het Duurzaamheids-beleidsplan 2017-2020 is geactualiseerd.

Mede in het kader van de uitwerking van het Meerjaren Energie Efficiency Plan (EEP) 2017-2020, is ook het afgelopen jaar nagedacht over de maatregelen voor de komende periode. Nadruk ligt hierbij op Mobiliteit, als belangrijkste factor in Ordina's CO2 uitstoot. Onderdeel hiervan is het inzetten op volledig elektrisch vervoer en het faciliteren van het gebruik van Openbaar Vervoer (en zo het vergroten van het aandeel van openbaar vervoer van het totaal aan gereden kilometers).

Ordina heeft voor het reduceren van haar CO2 uitstoot ingezet op Mobiliteit. Gezien de voorgeschreven indeling vanuit de CO2 prestatieladder valt een deel van de maatregelen hiervan in Scope 2 en anderen in Scope 3.

Vanuit het EEP hebben we hiervoor een berekening opgesteld, gebaseerd op een mix van bus, trein, tram en metro.

Groei # km OV: 1.896.000 km in 2020
 Groei uitstoot CO2 OV: 740 ton CO2

Voor de Gebouwen zijn een beperkt aantal maatregelen opgenomen, gericht op vervanging en optimalisatie van het huidige verbruik. Hiermee verwacht Ordina niet nog enorme reductiemogelijkheden te kunnen realiseren. Het sluiten van de kantoren op enkele dagen gedurende het jaar

² Uitstoot 2017 en eerder is voor de vergelijking aangepast aan de in 2018 bijgestelde emissie factoren

levert een CO2-uitstoot besparing op, maar ook (en dat is misschien nog belangrijker) bewustwording op dat werken en samenwerking ook zonder naar kantoor te reizen werkbaar is.

In het kader van reductie "in de keten" zetten we in op Greening by IT; het reduceren van CO2 uitstoot bij onze klanten (en verder) door middel van het toepassen van slimme ICT oplossingen. Een doelstelling die aansluit bij Ordina's innovatieve ambities.

Keteninitiatieven & Greening by ICT (Scope 3)

Ordina streeft het gebruik van 100% groene stroom door onze datacentrum-leveranciers na en streeft daarbij naar verbetering van het energieverbruik (door energiezuinige hardware, virtualisatie, etc.) in relatie tot de dienstverlening. Met betrekking tot de klantketen (Greening by IT), streven we naar een verdere groei van het gebruik van en CO2 reductie door ons keteninitiatief Quli (zie business case Quli). Daarnaast willen we voor eind 2020 minimaal 2 nieuwe keten-cases toevoegen waarbij Ordina een belangrijke bijdrage levert aan de CO2 reductie bij de klant.

Update Quli

In lijn met de integratie van duurzaamheid binnen onze primaire dienstverlening is in 2013 QULI als keten initiatief gestart. Quli is een informatie- en communicatieplatform voor de zorgbehoevende en zo een oplossing om daadwerkelijk de regie te nemen over de eigen zorg. Op het platform komen gezondheidsgegevens uit verschillende bronnen samen, verrijkt met zelf toe te voegen informatie. Het gebruik van Quli ook levert een besparing op in de reisafstand van behandelaar of cliënt (en zo reductie van CO2 uitstoot): i.p.v. huisbezoek en vervoer naar een instelling wordt gebruik gemaakt van de Quli digitale omgeving om zo contactmomenten te faciliteren

Het jaar 2017 liet een versnelling zien van het aantal gebruikers van Quli en ook in 2018 zet deze groei door. Met name het gemiddeld aantal cliënten dat gebruik maakt van Quli is weer toegenomen in 2018. De stijging is ook gerelateerd aan de koppeling van Quli met het ECD (Elektronische Cliënten Dossier). Dit leidt mede tot het realiseren van CO2 reductie door verder digitalisatie van dossiers (minder papier), communicatie (vermindering post) en bezoek aan zorginstellingen voor extra overleg.

Bijlage: Ketenanalyse

Ordina heeft in 2016 een nieuwe ketenanalyse voor scope 1,2 en 3 emissies, conform GHG protocol, uitgevoerd voor 3 ketens van activiteiten. In 2018 wordt deze gehandhaafd.

Proces & Producten Leveren Detacheren/ Professional ServicesProces & Producten Leveren ProjectenProces & Producten Leveren Beheer

Bijlage: Cross Reference

Ordina rapporteert volgens de eisen uit ISO 14064-1*) paragraaf 7.

In onderstaande tabel een cross reference gemaakt van de onderdelen uit ISO 14064 naar de Ordina rapportage.

ISO 14064-1	§ 7.3 GHG report content	Beschrijving	Hoofdstuk in CO2 Footprintberekening Ordina	Emissie inventaris.xls	H1 2018 CO2 Rapportage
	A	Reporting organization	1		
	B	Person responsible	2		
	C	Reporting period	3		X
4.1	D	Organizational boundaries	4		
4.2.2	E	Direct GHG emissions	5.1	X	X
4.2.2	F	Combustion of biomass	5.2		
4.2.2	G	GHG removals	5.3		
4.3.1	H	Exclusion of sources or sinks	5.4		
4.2.3	I	Indirect GHG emissions	5.1	X	X
5.3.1	J	Base year	3	X	X
5.3.2	K	Changes or recalculatons	3	X	X
4.3.3	L	Methodologies	6		
4.3.3	M	Changes to methodologies	6		
4.3.5	N	Emission or removal factors used	7	X	
5.4	O	Uncertainties	8		X
	P	Statement in accordance with ISO 14064	9		X

Tabel: Cross reference ISO 14064-1

*) ISO 14064-1:

Greenhouse gases Part 1: Specification with guidance at the organization level for quantification and reporting of greenhouse gas emissions and removals